

Z A K O N

O ISTRAŽIVANJU NESREĆA U VAZDUŠNOM, ŽELEZNIČKOM I VODNOM SAOBRAĆAJU

I. UVODNE ODREDBE

Predmet uređenja

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom saobraćaju, ozbiljnih nesreća, ostalih nesreća i nezgoda u železničkom saobraćaju, vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća, pomorskih nesreća, pomorskih nezgoda, ozbiljnih plovidbenih nezgoda i plovidbenih nezgoda u vodnom saobraćaju, nadležnost i ovlašćenja organa za sprovođenje istrage i postupak istraživanja, kao i vršenje nadzora nad primenom ovog zakona.

Primena zakona

Član 2.

Ovaj zakon primenjuje se na:

1) istrage o udesima i ozbiljnim nezgodama u vazdušnom saobraćaju:

(1) koje su se dogodile na teritoriji Republike Srbije, a sprovode se u skladu sa međunarodnim obavezama Republike Srbije,

(2) koje su se dogodile vazduhoplovima koji su registrovani u Republici Srbiji ili kojima upravlja privredno društvo sa sedištem u Republici Srbiji, a koje su se dogodile van teritorije Republike Srbije, ako takvu istragu ne sprovodi druga država,

(3) povodom kojih je Republika Srbija ovlašćena ili u skladu sa međunarodnim pravima i obavezama u mogućnosti da imenuje ovlašćenog predstavnika kako bi učestvovala kao država registracije, država korisnika, država projektovanja, država proizvodnje ili država koja na zahtev države koja sprovodi istragu obezbeđuje informacije, objekte ili stručnjake,

(4) u slučaju kada je Republici Srbiji omogućeno imenovanje predstavnika u istrazi koju vodi druga država na osnovu posebnog interesa usled smrtnih slučajeva i ozbiljnih telesnih povreda svojih državljana,

(5) na pitanja koja se tiču blagovremenog davanja informacija o svim licima i opasnom teretu u vazduhoplovu, koji je pretrpeo udes ili ozbiljnu nezgodu, kao i pomoći žrtvama vazduhoplovnog udesa ili ozbiljne nezgode i njihovim srodnicima;

2) istrage u železničkom saobraćaju:

(1) ozbiljnih nesreća na železničkim sistemima sa ciljem mogućeg unapređenja bezbednosti na železnici i prevenciji nesreća,

(2) ostalih nesreća i nezgoda koje pod drugačijim uslovima mogu da dovedu do ozbiljnih nesreća, uključujući u to i tehnički otkaz strukturnih podsistema ili činilaca interoperabilnosti;

3) istrage u vodnom saobraćaju:

(1) u pomorskoj plovidbi vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća, pomorskih nesreća i pomorskih nezgoda:

- u kojima učestvuju pomorski brodovi koji viju zastavu Republike Srbije,
- koje su od bitnog interesa za Republiku Srbiju;

(2) u unutrašnjoj plovidbi ozbiljnih plovidbenih nezgoda i plovidbenih nezgoda:

- koje se dogode na unutrašnjim vodama Republike Srbije, bez obzira čiju zastavu vije brod koji učestvuje u nezgodi.

Ovaj zakon ne primenjuje se na:

1) istrage koje se odnose na bezbednost u slučaju udesa i ozbiljnih nezgoda koje su doživeli vazduhoplovi koji obavljaju vojne, carinske, policijske ili slične zadatke, osim ako su u udesu ili ozbiljnoj nezgodi učestvovali civilni i domaći ili strani vojni vazduhoplovi, kada udes ili ozbiljnu nezgodu istražuje mešovita civilno-vojna komisija;

2) podzemne železnice (metroe), tramvaje i druge vrste lake železnice;

3) vrlo ozbiljne pomorske nesreće, ozbiljne pomorske nesreće, pomorske nesreće, pomorske nezgode, ozbiljne plovidbene nezgode i plovidbene nezgode u vodnom saobraćaju u kojima učestvuju samo ratni brodovi, brodovi koje upotrebljavaju državni organi koji služe isključivo u neprivredne svrhe, brodove bez sopstvenog pogona, drvena plovila, plovila za rekreaciju, osim ako imaju ili će imati posadu i prevoze više od 12 putnika za privredne svrhe, ribarska plovila dužine manje od 15 m i na nepokretne platforme.

Značenje pojmova

Član 3.

Pojedini pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *bezbednosna preporuka* je predlog Centra za istraživanje nesreća na osnovu informacija dobijenih u istrazi, u svrhu sprečavanja udesa i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom saobraćaju, ozbiljnih nesreća u železničkom saobraćaju, vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća, pomorskih nesreća, pomorskih nezgoda, ozbiljnih plovidbenih nezgoda i plovidbenih nezgoda u vodnom saobraćaju;

2) *brod* je brod unutrašnje plovidbe i pomorski brod;

3) *vazduhoplov* je svaka naprava koja se održava u atmosferi usled reakcije vazduha, osim reakcije vazduha koji se odbija od površine zemlje;

4) *velika šteta u železničkom saobraćaju* je šteta koju Centar za istraživanje nesreća, po pristupu mestu nesreće, proceni u iznosu od najmanje dva miliona evra;

5) *vrlo ozbiljna pomorska nesreća* je pomorska nesreća koja za posledicu ima potpuni gubitak broda, smrt ili ozbiljno zagađenje morske sredine nastalo u vezi sa radom broda;

6) *glavni istražitelj* je lice kome je, na osnovu njegove stručnosti poverena organizacija, sprovođenje i rukovođenje bezbednosnog istraživanja udesa i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom saobraćaju, ozbiljnih nesreća u železničkom saobraćaju, vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća, pomorskih nesreća, pomorskih nezgoda, ozbiljnih plovidbenih nezgoda i plovidbenih nezgoda u vodnom saobraćaju;

7) *država registracije* je država u čiji registar je upisan vazduhoplov ili železničko vozilo ili brod;

8) *istraga* označava postupak koji obuhvata prikupljanje i analizu podataka, izvođenje zaključaka, uključujući i utvrđivanje uzroka i u zavisnosti od slučaja, davanje bezbednosnih preporuka u cilju prevencije udesa i ozbiljnih nezgoda u vazдушnom saobraćaju, ozbiljnih nesreća u železničkom saobraćaju, vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća, pomorskih nesreća, pomorskih nezgoda, ozbiljnih plovidbenih nezgoda i plovidbenih nezgoda u vodnom saobraćaju;

9) *međunarodni standardi i preporučena praksa (International Standard and Recommended Practices)* su međunarodni standardi i preporučena praksa u vezi s istraživanjem udesa i ozbiljnih nezgoda u vazдушnom saobraćaju, koji su usvojeni u skladu sa članom 37. Čikaške konvencije;

10) *nezgoda u železničkom saobraćaju* je događaj koji je povezan sa saobraćajem vozova ili manevarskog sastava i negativno utiče na bezbednost saobraćaja;

11) *nesreća u železničkom saobraćaju* je neželjen ili neplaniran iznenadan događaj ili specifičan niz takvih događaja koji ima štetne posledice (sudari, iskliznuća, nalet voza, nesreće na putnom prelazu u istom nivou, nesreće sa učešćem lica izazvane železničkim vozilima u pokretu, požari i sl);

12) *ovlašćeni predstavnik* je lice koje država odredi na osnovu njegovih kvalifikacija za učešće u bezbednosnom istraživanju koje vrši druga država. Ovlašćeni predstavnik koga odredi druga država treba da bude iz nadležnog organa za istraživanje nesreća;

13) *ozbiljna nezgoda u vazдушnom saobraćaju* je događaj koji obuhvata okolnosti koje ukazuju da je postojala velika verovatnoća da dođe do udesa, a povezan je sa korišćenjem vazduhoplova, koji se, u slučaju vazduhoplova sa posadom, dogodio od trenutka kada se neko lice ukrca u vazduhoplov sa namerom da obavi let do trenutka kada se sva lica iskrcaju iz vazduhoplova ili, u slučaju vazduhoplova bez posade, koji se dogodio od trenutka kada je vazduhoplov spreman za pokret u cilju leta do trenutka kada se vazduhoplov potpuno zaustavi na kraju leta i kada se ugasi osnovna pogonska grupa;

14) *ozbiljna nesreća u železničkom saobraćaju* je sudar, nalet ili iskliznuće voza koji ima za posledicu smrt najmanje jednog lica ili teške povrede pet ili više lica ili nanošenje velike štete železničkim vozilima, železničkoj infrastrukturi ili životnoj sredini, kao i druga slična nesreća koja ima očigledan uticaj na bezbednost na železnici ili na upravljanje bezbednošću;

15) *ozbiljna pomorska nesreća* je pomorska nesreća koja uključuje požar, eksploziju, sudar, nasukavanje, udar, oštećenje od nevremena, oštećenje ledom, napuknuće trupa ili pretpostavljeni nedostatak na trupu i dr. što ima za posledicu nemogućnost rada glavnih pogonskih uređaja, veće oštećenje nadvođa, ozbiljno oštećenje strukture (kao što je probijanje podvodnog dela trupa) što čini brod nesposobnim za plovidbu, zagađenje morske sredine u kojoj je došlo do izlivanja više od 50 t nafte i naftinih derivata i drugih opasnih materija ili kvar, odnosno oštećenje koje zahteva tegljenje ili pomoć sa obale;

16) *ozbiljna plovidbena nezgoda na unutrašnjim vodama* (u daljem tekstu: ozbiljna plovidbena nezgoda) je vanredni događaj na unutrašnjim vodama nastao u plovidbi ili iskorišćavanju broda, vodnog puta ili objekata na njemu koji za posledicu ima potpuni gubitak broda, smrt ili teške telesne povrede ili ozbiljnu štetu nanetu životnoj sredini u kojoj je došlo do izlivanja više od 50 t nafte i naftnih derivata i drugih opasnih materija;

17) *ostale nesreće u železničkom saobraćaju* su nesreće koje po posledicama nisu ozbiljne nesreće;

18) *plovidbena nezgoda na unutrašnjim vodama* (u daljem tekstu: plovidbena nezgoda) je vanredni događaj na unutrašnjim vodama nastao u plovidbi ili iskorišćavanju broda unutrašnje plovidbe, vodnog puta ili objekata na njemu pri kojem je došlo do ljudskih žrtava ili telesnih povreda, materijalne štete ili zagađenja životne sredine;

19) *pomorska nesreća* je događaj ili niz događaja koji su nastali kao neposredna posledica upravljanja brodom ili rada broda pri čemu je nastala bilo koja od sledećih posledica:

- smrt ili teža telesna povreda lica,
- nestanak lica sa broda,
- gubitak, pretpostavljeni gubitak ili napuštanje broda,
- veća šteta na brodu,
- nasukanje ili onesposobljavanje broda ili učešće broda u sudaru,
- veća šteta nastala na objektima pomorske infrastrukture koja može ozbiljno da ugrozi bezbednost broda, drugog broda ili pojedinca,
- veća šteta morskoj sredini izazvana oštećenjem broda ili brodova;

20) *pomorska nezgoda* je događaj ili niz događaja koji se razlikuju od pomorske nesreće koji su nastali kao neposredna posledica rada broda koji je u opasnosti ili koji mogu da ugroze bezbednost broda, lica na brodu ili morskou sredinu;

21) *smrtna povreda* je povreda koja je naneta nekom licu u udesu u vazдушnom saobraćaju, ozbiljnoj nesreći u železničkom saobraćaju, vrlo ozbiljnoj pomorskoj nesreći, pomorskoj nesreći, ozbiljnoj plovidbenoj nezgodi i plovidbenoj nezgodi u vodnom saobraćaju, koja ima za posledicu smrt tog lica u roku od 30 dana od povreda nanetih tokom udesa u vazдушnom saobraćaju, ozbiljne nesreće u železničkom saobraćaju, vrlo ozbiljne pomorske nesreće, pomorske nesreće, vrlo ozbiljne plovidbene nezgode i plovidbene nezgode u vodnom saobraćaju;

22) *srodnici* su članovi uže porodice i/ili dalji srodnici i /ili druga lica bliska žrtvi udesa u vazдушnom saobraćaju, ozbiljne nesreće u železničkom saobraćaju, vrlo ozbiljne pomorske nesreće, pomorske nesreće, ozbiljne plovidbene nezgode i plovidbene nezgode u vodnom saobraćaju, u skladu sa propisima države čiji je žrtva državljanin;

23) *udes u vazдушnom saobraćaju* je događaj u vezi sa korišćenjem vazduhoplova, kada je u pitanju vazduhoplov sa posadom, koji se dogodio od trenutka kada se neko lice ukrca u vazduhoplov sa namerom da obavi let do trenutka kada se sva lica iskrcaju iz vazduhoplova ili, u slučaju vazduhoplova bez posade, koji se dogodio od trenutka kada je vazduhoplov spreman za pokret u cilju leta do trenutka kada se vazduhoplov potpuno zaustavi na kraju leta i kada se ugasi osnovna pogonska grupa, pri čemu je nastala bilo koja od sledećih posledica:

- smrt ili teška telesna povreda lica usled boravka u vazduhoplovu, direktnog kontakta sa bilo kojim delom vazduhoplova, uključujući i delove koji su se odvojili od vazduhoplova, ili usled direktne izloženosti izduvnom mlazu mlaznog motora, izuzev kada su smrt i teška telesna povreda nastupili kao posledica prirodnih uzroka, samopovređivanja, ili su ih prouzrokovala druga lica ili kada su smrt i teška telesna povreda zadesile slepe putnike koji su se skrivali izvan delova koji su dostupni putnicima i posadi,

- oštećenje vazduhoplova, otkaz njegove strukture koji negativno deluje na jačinu strukture ili karakteristike leta vazduhoplova ili zahteva veću popravku ili zamenu oštećene komponente, izuzev otkaza ili oštećenja motora, kada je oštećenje ograničeno na jedan motor (uključujući njegove kapotaže ili agregate) ili, izuzev oštećenja elisa, krajeva krila, antena, sondi, lopatica, guma, kočnica, točkova, aerodinamične oplata, panela, vrata stajnog trapa, vetrobrana, oplata vazduhoplova (kao što su mala udubljenja ili mali otvori) ili manjih oštećenja na lopaticama glavnog rotora ili na lopaticama repnog rotora, stajnog trapa i onih oštećenja koja su nastala dejstvom grada ili udarom ptica (uključujući i rupe na radarskoj kupoli),

- vazduhoplov je nestao ili mu nije moguće prići;

24) *uzroci* podrazumevaju radnje, propuste, situacije, uslove ili kombinaciju svih tih elemenata koji su doveli do udesa i ozbiljnih nezgoda u vazдушnom saobraćaju, ozbiljnih nesreća u železničkom saobraćaju, vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća, pomorskih nezgoda, ozbiljnih plovidbenih nezgoda i plovidbenih nezgoda u vodnom saobraćaju, pri čemu prepoznavanje uzroka ne podrazumeva utvrđivanje krivice ili upravnoopravne, građanskopravne ili krivičnopravne odgovornosti.

Pored pojmova iz stava 1. ovog člana, za istražni postupak u vazдушnom saobraćaju upotrebljavaju se i pojmovi koji imaju sledeće značenje:

1) *država korisnika* je država u kojoj se nalazi sedište korisnika vazduhoplova ili, ako je korisnik vazduhoplova fizičko lice – država u kojoj se nalazi mesto stalnog prebivališta korisnika vazduhoplova;

2) *država proizvodnje* je država koja ima zakonska ovlašćenja nad organizacijom koja je odgovorna za završno sklapanje vazduhoplova;

3) *država projekta* je država koja ima zakonska ovlašćenja nad organizacijom koja je odgovorna za projekat tipa vazduhoplova;

4) *korisnik vazduhoplova* je svako fizičko ili pravno lice koje koristi ili namerava da koristi jedan ili više vazduhoplova;

5) *povezana lica* su: vlasnik vazduhoplova; član posade; korisnik vazduhoplova koji je učestvovao u udesu ili ozbiljnoj nezgodi; lice koje je učestvovalo u održavanju, projektovanju i proizvodnji tog vazduhoplova ili je učestvovalo u obuci posade tog vazduhoplova; lice koje je uključeno u pružanje usluga kontrole letenja; lice koje pruža informacije vazduhoplovu u letu ili lice koje pruža usluge aerodromske kontrole letenja; kao i osoblje nacionalnih civilnih vazduhoplovnih vlasti;

6) *privremeni izveštaj* je izveštaj kojim se daju informacije o podacima prikupljenim tokom rane faze istrage;

7) *teška telesna povreda* je povreda koju je u udesu i ozbiljnoj nezgodi pretrpelo neko lice, a koja ima za posledicu:

- hospitalizaciju dužu od 48 h, koja započne u roku od sedam dana od dana kada je naneta povreda vezana za udes ili ozbiljnu nezgodu,

- prelom bilo koje kosti (izuzev jednostavnih preloma prstiju ruku, nožnih prstiju ili preloma nosa),

- razderotine koje izazivaju ozbiljna krvarenja, oštećenje nerava, mišića ili tetiva,

- povrede bilo kog unutrašnjeg organa,

- opekotine drugog ili trećeg stepena ili opekotine koja zahvataju više od 5% površine tela,

- potvrđeno izlaganje zaraznim supstancama ili štetnim zračenjima.

II. CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE NESREĆA U SAOBRAĆAJU

Član 4.

Centar za istraživanje nesreća u saobraćaju (u daljem tekstu: Centar) je posebna organizacija u čijoj nadležnosti je obavljanje stručnih poslova koji se odnose na istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom saobraćaju, ozbiljnih nesreća, ostalih nesreća i nezgoda u železničkom saobraćaju, vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća, pomorskih nesreća, pomorskih nezgoda, ozbiljnih plovidbenih nezgoda i plovidbenih nezgoda u vodnom saobraćaju (u daljem tekstu: nesreće).

Centar ima svojstvo pravnog lica.

Sedište Centra je u Beogradu.

U cilju ostvarivanja svojih nadležnosti iz stava 1. ovog člana, Centar mora da poseduje stručne, tehničke i finansijske kapacitete.

Član 5.

Centar je samostalan u radu i funkcionalno, organizaciono i finansijski nezavisan od svih organa i organizacija nadležnih za vazdušni, železnički i vodni saobraćaj, kao i svih pravnih i fizičkih lica čiji interesi mogu biti suprotni zadacima i ovlašćenjima Centra.

Stručni poslovi koji se odnose na istraživanja nesreća su nezavisni od krivičnih istraga ili drugih paralelnih istraga kojima se utvrđuje odgovornost ili određuje stepen krivice.

Istraživanje i otkrivanje uzroka nesreća nema za cilj utvrđivanje krivične, privrednoprestupne, prekršajne, disciplinske, građanskopravne ili neke druge odgovornosti.

Centar može da sprovodi istražne postupke u saradnji sa nadležnim organima za istraživanje nesreća drugih država u skladu sa ovim zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Nadležni pravosudni organi koji vode istragu mogu Centru da dostave spise i isprave, odnosno njihove kopije, potrebne za vođenje postupka istraživanja nesreća u vazdušnom, železničkom i vodnom saobraćaju, ako se time ne ometa istražni postupak u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak.

Član 6.

Centrom rukovodi Glavni istražitelj koji ima položaj direktora posebne organizacije.

Glavnog istražitelja postavlja Vlada na pet godina, na predlog predsednika Vlade.

Lice koje se postavlja za glavnog istražitelja mora, pored uslova koji su propisani zakonom kojim se uređuje položaj državnih službenika, da ima i najmanje devet godina radnog iskustva u vazdušnom ili železničkom ili vodnom saobraćaju, od kojih najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u vezi sa bezbednošću u vazdušnom, železničkom ili vodnom saobraćaju i istraživanju nesreća.

Glavni istražitelj ima po jednog pomoćnika – glavnog istražitelja u vazdušnom, glavnog istražitelja u železničkom i glavnog istražitelja u vodnom saobraćaju (u daljem tekstu: pomoćnici glavnog istražitelja).

Pomoćnici glavnog istražitelja moraju, pored uslova koji su propisani zakonom kojim se uređuje rad na položaju državnih službenika, da imaju i najmanje devet godina radnog iskustva u vazdušnom ili železničkom ili vodnom saobraćaju, od kojih najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u vezi sa bezbednošću u vazdušnom, železničkom ili vodnom saobraćaju i istraživanju nesreća.

Centar može da angažuje i odgovarajuća stručna lica, organe, organizacije i odgovarajuća pravna lica za stručnu pomoć, uz određenu naknadu u skladu sa dužinom angažovanja i složenošću poslova.

Glavni istražitelj, pomoćnici glavnog istražitelja za vazdušni, železnički i vodni saobraćaj, svi zaposleni Centra, kao i sva lica uključena u istraživanje nesreća dužni su da čuvaju podatke do kojih dođu u istražnom postupku kao tajnu.

Poslovi Centra

Član 7.

Centar obavlja sledeće stručne poslove:

1) u vazdušnom saobraćaju:

(1) utvrđuje uzroke udesa i ozbiljnih nezgoda i daje bezbednosne preporuke radi poboljšanja bezbednosti u vazdušnom saobraćaju,

(2) vodi bazu podataka o udesima i ozbiljnim nezgodama,

(3) dostavlja podatke o udesima i ozbiljnim nezgodama iz baze podataka u Centralnu bazu Evropske komisije,

(4) razmenjuje podatke o udesima i ozbiljnim nezgodama iz baze podataka s nadležnim organima za istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda zainteresovanih država uz uslov čuvanja tajnosti podataka,

(5) daje stručnu pomoć nadležnim pravosudnim organima Republike Srbije,

(6) saraduje s nadležnim organima za istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova u državama članicama organizacije međunarodnog civilnog vazduhoplovstva (ICAO) i drugim međunarodnim organizacijama,

(7) objavljuje rezultate istraživanja uz poštovanje načela tajnosti,

(8) učestvuje na međunarodnim skupovima i seminarima o pitanjima istraživanja, kao i usavršavanja lica koja se bave sprovođenjem istraživanja,

(9) kao i druga bezbednosna istraživanja u skladu sa ovim zakonom;

2) u železničkom saobraćaju:

(1) istraživanje ozbiljnih nesreća na železničkim sistemima sa ciljem mogućeg unapređenja bezbednosti na železnici i prevenciji nesreća,

(2) istraživanje ostalih nesreća i nezgoda koji pod određenim okolnostima mogu da dovedu do ozbiljnih nesreća,

(3) daje bezbednosne preporuke radi poboljšanja bezbednosti u železničkom saobraćaju,

(4) vodi bazu podataka o nesrećama i nezgodama,

(5) sastavlja konačni izveštaj o pojedinim sprovedenim istraživanjima, koji može da sadrži bezbednosne preporuke radi poboljšanja bezbednosti u železničkom saobraćaju,

(6) izveštava Evropsku agenciju za železnice (ERA) o pokretanju istraživanja ozbiljne nesreće, nesreće ili nezgode u roku od sedam dana od donošenja odluke o pokretanju istraživanja,

(7) javno objavljuje konačne izveštaje o sprovedenim istraživanjima u železničkom saobraćaju i dostavlja ih Evropskoj agenciji za železnice (ERA),

(8) objavljuje godišnje izveštaje o sprovedenim istraživanjima iz prethodne godine, najkasnije do 30. septembra tekuće godine i dostavlja ih ministarstvu nadležnom za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: ministarstvo) i Evropskoj agenciji za železnice (ERA),

(9) učestvuje na međunarodnim skupovima i seminarima o pitanjima istraživanja, kao i usavršavanja lica koja se bave sprovođenjem istraživanja;

3) u vodnom saobraćaju:

(1) u pomorskoj plovidbi:

- vodi bezbednosnu istragu u svrhu utvrđivanja uzroka vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća i pomorskih nesreća i predlaže mere radi izbegavanja vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća i pomorskih nesreća u cilju unapređenja bezbednosti pomorske plovidbe,

- vodi bezbednosnu istragu vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća i pomorskih nesreća, a u slučaju ozbiljnih pomorskih nesreća i pomorskih nezgoda, sprovodi prethodnu istragu sa ciljem procene potrebe sprovođenja bezbednosne istrage,

- daje bezbednosne preporuke radi povećanja bezbednosti u pomorskoj plovidbi,

- izveštava Evropsku komisiju o vrlo ozbiljnim pomorskim nesrećama, ozbiljnim pomorskim nesrećama, pomorskim nesrećama i pomorskim nezgodama u skladu sa propisom kojim se uređuje način sprovođenja postupka istraživanja i dostavlja podatke o rezultatima bezbednosnih istraga iz baze podataka u skladu sa šemom EMCIP (European Marine Casualty Information Platform),

- vodi bazu podataka ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća, pomorskih nesreća i pomorskih nezgoda i razmenjuje podatke iz baze podataka sa nadležnim organima za istraživanje nesreća i nezgoda zainteresovanih država pod uslovom čuvanja tajnosti podataka,

- u okviru ostvarivanja međusobne trajne saradnje, uzajamne pomoći i rada sa nadležnim organima za istraživanje nesreća i nezgoda zainteresovanih država, razmenjuje instalacije, uređaje i opremu za tehničko istraživanje olupina, brodske opreme i drugih objekata značajnih za pomorsku bezbednosnu istragu, obezbeđuje drugim organima pružanje informacija u vezi sa istraživanjem vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća i pomorskih nesreća, pruža tehničku saradnju ili razmenu znanja potrebnih za izvođenje posebnih zadataka, pribavlja i razmenjuje informacije od značaja za analizu podataka o vrlo ozbiljnoj pomorskoj nesreći i pomorskoj nesreći i izradu odgovarajućih bezbednosnih preporuka, priprema, izdaje i objavljuje izveštaj pomorske bezbednosne istrage,

- prikuplja podatke o preduzetim merama za sprovođenje bezbednosnih preporuka iz izveštaja o sprovedenim bezbednosnim istragama,

- saraduje sa drugim organima i organizacijama u Republici Srbiji u svrhu sprovođenja pomorske bezbednosne istrage,

- izrađuje godišnje analize vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća i pomorskih nesreća, te po potrebi druge analize i studije,

- učestvuje u međunarodnim skupovima i seminarima radi usavršavanja lica koji se bave sprovođenjem istraživanja;

(2) u unutrašnjoj plovidbi:

- vodi istragu ozbiljnih plovodbenih nezgoda, a u slučaju plovodbenih nezgoda sprovodi prethodnu istragu sa ciljem prethodne procene potrebe sprovođenja bezbednosne istrage u cilju utvrđivanja uzroka nezgoda i predlaže mere radi njihovog izbegavanja na unutrašnjim vodnim putevima u cilju unapređenja bezbednosti unutrašnje plovidbe,

- daje bezbednosne preporuke radi povećanja bezbednosti u unutrašnjoj plovidbi,

- priprema, izdaje i objavljuje izveštaj o bezbednosnoj istrazi u unutrašnjoj plovidbi,

- prikuplja podatke o preduzetim merama za sprovođenje bezbednosnih preporuka iz izveštaja o sprovedenoj istrazi u unutrašnjoj plovidbi,

- saraduje sa drugim organima i organizacijama u Republici Srbiji u svrhu sprovođenja bezbednosne istrage u unutrašnjoj plovidbi,

- vodi bazu podataka o ozbiljnim plovodbenim nezgodama i plovodbenim nezgodama,

- izrađuje godišnje analize ozbiljnih plovodbenih nezgoda i plovodbenih nezgoda, a po potrebi druge analize,

- učestvuje u međunarodnim skupovima, radi usavršavanja lica koji se bave sprovođenjem istraživanja.

Sredstva za rad Centra

Član 8.

Sredstva za rad Centra obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Direktor

Član 9.

Direktor zastupa i predstavlja Centar, organizuje i rukovodi radom Centra, donosi propise i pojedinačne pravne akte Centra, donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Centru, odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u Centru i obavlja druge poslove.

Obaveza obaveštavanja o početku istrage

Član 10.

Centar mora u roku od sedam dana od dana donošenja odluke o početku istrage da o tome obavesti ministarstvo i nadležne međunarodne organizacije.

Identifikacija istražitelja i službena legitimacija

Član 11.

Glavni istražitelj, pomoćnici glavnog istražitelja i drugi zaposleni u Centru koji rade na poslovima istraživanja nesreća, imaju službene legitimacije.

Istražitelji iz stava 1. ovog člana su dužni da nose službene legitimacije tokom radnog vremena na vidnom mestu i da ih pokažu na zahtev nadležnog pravosudnog organa, posebno tokom uviđaja nesreće.

Službena legitimacija može da se koristi samo za namenu za koju je izdata.

Sadržina službene legitimacije i evidencije o izdatim službenim legitimacijama

Član 12.

Službenu legitimaciju izdaje Centar.

Službena legitimacija sadrži:

1) na prednjoj strani: pun naziv Centra; Mali grb Republike Srbije; tekst „Službena legitimacija lica koje istražuje nesreće”; broj službene legitimacije; radno mesto u okviru Centra; ime i prezime i fotografija imaoca;

2) na zadnjoj strani: tekst „Imalac legitimacije je ovlašćen da vrši uviđaj, istražuje uzroke nesreća i druge poslove iz nadležnosti Centra u skladu sa Zakonom o istraživanju nesreća u vazdušnom, vodnom i železničkom saobraćaju”; datum izdavanja; rok važenja i potpis i pečat direktora Centra.

Centar vodi evidenciju o izdatim službenim legitimacijama.

Evidencija o izdatim službenim legitimacijama sadrži: broj službene legitimacije; ime, prezime i JMBG imaoca službene legitimacije; adresu prebivališta; broj lične karte i policijsku upravu izdavanja; radno mesto imaoca službene legitimacije; datum izdavanja službene legitimacije (sa napomenom da li je izdata na neodređeni ili određeni period, u kom slučaju se unosi do kada); fotografiju imaoca službene legitimacije; datum korišćenja, vraćanja i zamene službene legitimacije i rubriku za napomene.

Ministar nadležan za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: ministar) propisuje izgled obrasca službene legitimacije istražitelja, način sprovođenja postupka izdavanja, zamene, oduzimanja službene legitimacije, kao i način vođenja evidencije o izdatim službenim legitimacijama.

Bezbednost na radu

Član 13.

Glavni istražitelj i pomoćnici glavnog istražitelja, kao i druga lica koja učestvuju u istrazi dužni su da se tokom obavljanja poslova pridržavaju preporuka za bezbedno obavljanje istih, kako ne bi ugrozili svoje zdravlje ili zdravlje drugih lica u skladu sa zakonima kojima se uređuje bezbednost i zdravlje na radu.

Pomoć žrtvama nesreća i njihovoj porodici

Član 14.

Plan hitnih mera pomoći koji uključuje prevoz, smeštaj i medicinsku pomoć žrtvama i njihovim porodicama u slučaju nesreće, donosi Vlada.

III. ISTRAŽNI POSTUPAK U OBLASTI VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA

Član 15.

Svi udesi i ozbiljne nezgode u vazdušnom saobraćaju moraju da se istraže i analiziraju kako bi se utvrdile činjenice pod kojima su se desili, ako je moguće otkrili

njihovi uzroci i potom preduzele mere kojima se sprečavaju novi udesi i ozbiljne nezgode.

Niko ne može da ograniči sadržinu i obim istraživanja, da utiče na sadržinu ili obim izveštaja o istraživanju udesa i ozbiljnih nezgoda ili na sadržinu i obim bezbednosnih preporuka Centra.

Istraga se sprovodi na način koji obezbeđuje da svi učesnici u udesu i ozbiljnoj nezgodi imaju mogućnost da budu saslušani, odnosno da daju izjavu o udesu i ozbiljnoj nezgodi, kao i da im se omogući korišćenje rezultata istrage.

Centar i drugi nadležni organi za istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda moraju okončati uviđaj na mestu udesa i ozbiljne nezgode u najkraćem mogućem roku, tako da se što pre može popraviti oštećena infrastruktura i uspostavi vazdušni saobraćaj.

Ministar bliže propisuje način sprovođenja postupka istraživanja udesa i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom saobraćaju.

Obaveza istraživanja

Član 16.

Centar je dužan da istraži svaki udes ili ozbiljnu nezgodu vazduhoplova ukupne mase na poletanju veće od 2.250 kg. U slučaju udesa ili ozbiljne nezgode drugih vazduhoplova, Centar istražuje svaki udes ili ozbiljnu nezgodu pri kojoj je došlo do smrtne povrede, dok u ostalim slučajevima može da pokrene istraživanje ukoliko smatra da je u interesu bezbednosti vazdušnog saobraćaja.

Saradnja sa nadležnim organima za istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda drugih država

Član 17.

Centar može da saraduje ili učestvuje u radu međunarodnih organizacija za istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda, pruži ili zatraži pomoć, prenese deo istražnog postupka na nadležne organe za istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda drugih država u skladu sa međunarodnim ugovorima i obavezama Republike Srbije. Ovi oblici saradnje ne mogu da ugroze nezavisnost istrage.

U slučaju da na teritoriji druge države dođe do udesa i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova koji je proizveden u Republici Srbiji, ili je registrovan u Republici Srbiji ili se koristi od strane korisnika registrovanog u Republici Srbiji, ili posada poseduje dozvolu izdatu od strane civilne vazduhoplovne vlasti Republike Srbije, Centar može da učestvuje u istražnom postupku posredstvom ovlašćenog predstavnika. Ovlašćenog predstavnika predstavljaju glavni istražitelj, ili glavni istražitelj za vazdušni saobraćaj ili drugi zaposleni Centra kojeg određuje glavni istražitelj. Ovlašćeni predstavnik prati tok istrage i može da ode na mesto udesa ili ozbiljne nezgode.

Kada vazduhoplov, koji je registrovan u Republici Srbiji pretrpi udes i ozbiljnu nezgodu na mestu za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi da se nalazi na teritoriji bilo koje države, istraživanje vrši Centar.

Mešovita civilno-vojna komisija

Član 18.

Mešovita civilno-vojna komisija istražuje udes ili ozbiljnu nezgodu vazduhoplova ako:

- 1) su u udesu i ozbiljnoj nezgodi učestvovali civilni vazduhoplov i domaći ili strani vojni vazduhoplovi;
- 2) je mesto pada civilnog ili stranog vojnog vazduhoplova, vojni objekat ili drugi objekat od bitnog značaja za odbranu zemlje;
- 3) je došlo do udesa ili ozbiljne nezgode civilnog ili stranog vojnog vazduhoplova koji prevozi sredstva posebne namene za potrebe ministarstva nadležnog za poslove odbrane i Vojsku Srbije ili prevozi sredstva posebne namene namenjenih izvozu.

Polovinu članova u mešovitoj civilno-vojnoj komisiji imenuje Centar, a drugu polovinu članova imenuje ministar nadležan za poslove odbrane.

Mešovitoj civilno-vojnoj komisiji predsedava glavni istražitelj ili glavni istražitelj za vazdušni saobraćaj.

Uslove pod kojima se imenuje mešovita civilno-vojna komisija, način njenog rada i način istraživanja udesa i ozbiljnih nezgoda bliže se uređuje propisom Vlade na predlog ministra uz saglasnost ministra nadležnog za poslove odbrane.

Obaveza prijavljivanja

Član 19.

Vlasnik, kao i korisnik vazduhoplova koji je učestvovao u udesu ili ozbiljnoj nezgodi, član posade, svako lice koje učestvuje u održavanju, projektovanju, proizvodnji tog vazduhoplova ili u obuci njegove posade, svako lice koje je učestvovalo u pružanju tom vazduhoplovu usluga kontrole letenja, informisanja vazduhoplova u letu ili aerodromskih usluga, zaposleni u civilnoj vazduhoplovnoj vlasti Republike Srbije, kao i svako lice, ukoliko imaju saznanja da se dogodio udes ili ozbiljna nezgoda u obavezi su da o tome, bez odlaganja, obaveste Centar.

Informacije o licima i opasnim materijama na letu moraju se dostaviti Centru na njegov zahtev.

Ministar bliže propisuje postupak i način prijavljivanja udesa ili ozbiljnih nezgoda kao i davanje informacija o licima i opasnim materijama koja su se nalazila u vazduhoplovu koji je učestvovao u udesu ili ozbiljnoj nezgodi.

Radne grupe

Član 20.

Istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom saobraćaju vrši radna grupa Centra obrazovana za svaki udes ili ozbiljnu nezgodu posebno.

Glavni istražitelj ili glavni istražitelj za vazdušni saobraćaj po ovlašćenju glavnog istražitelja rukovode radnom grupom.

Radnu grupu sačinjavaju zaposleni Centra. U radnu grupu mogu da budu uključeni i stručna lica izvan Centra.

Sastav radne grupe za svaki pojedinačni udes ili ozbiljnu nezgodu određuje rešenjem glavni istražitelj. Broj članova i sastav radne grupe zavise od težine, vrste i obima udesa ili ozbiljne nezgode.

Stručna lica i zaposleni u organizacijama koji su uključeni u rad radnih grupa kao i druga lica u okviru ili van ovih organizacija ne mogu da budu veštaci, svedoci ili da učestvuju u drugim istražnim postupcima koji se odnose na udes ili ozbiljnu nezgodu za koju su angažovani.

Udes ili ozbiljna nezgoda stranog vazduhoplova

Član 21.

Ako strani vazduhoplov pretrpi udes ili ozbiljnu nezgodu na teritoriji Republike Srbije, Centar o tome obaveštava nadležni organ države u kojoj je vazduhoplov registrovan, države korisnika vazduhoplova, države proizvođača vazduhoplova, države projektovanja vazduhoplova i nadležne organe država čiji su se državljani nalazili u vazduhoplovu.

Pored organa iz stava 1. ovog člana, Centar je u obavezi da odgovarajuće međunarodne organe i organizacije obavesti o udesu ili ozbiljnoj nezgodi vazduhoplova maksimalne mase na poletanju veće od 2.250 kg.

Ovlašćeni predstavnici nadležnih organa za istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda država koje se obaveštavaju o udesu ili ozbiljnoj nezgodi mogu da učestvuju u radu radne grupe.

Odnos sa istražnim organima

Član 22.

Centar obavlja poslove istraživanja samostalno ili, kada je to potrebno, u saradnji sa drugim državnim organima.

Centar može da nadležnim pravosudnim organima, na njihov zahtev, pruži tehničku pomoć i dostavi informaciju o udesu ili ozbiljnoj nezgodi, kao i izveštaj o udesu ili ozbiljnoj nezgodi.

Direktorat civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije (u daljem tekstu: Direktor) preuzima postupke iz svoje nadležnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje vazdušni saobraćaj. Direktorat je dužan da Centru dostavi sve podatke i dokumenta prikupljena tokom sprovođenja postupka iz svoje nadležnosti, posebno prijave događaja, izjave učesnika i izveštaje. Centar je dužan da sve podatke i dokumenta primljena od Direktorata koristi isključivo za potrebe istraživanja udesa ili ozbiljne nezgode.

Ovlašćenja u istraživanju udesa ili ozbiljne nezgode

Član 23.

Centar je ovlašćen da preduzme potrebne mere za obavljanje istraživanja, bez obzira da li je pokrenuta druga zvanična istraga.

Nadležni organi i druga pravna i fizička lica moraju da omoguće Centru da efikasno i nezavisno obavlja istražne poslove.

Dok istražuje udes ili ozbiljnu nezgodu vazduhoplova, Centar ima pravo:

- 1) na neograničen i neometan pristup mestu udesa ili ozbiljne nezgode, vazduhoplovu, njegovoj sadržini ili olupini;
- 2) da, bez odlaganja, sačini listu dokaza i obezbedi kontrolisano uklanjanje olupine ili delova vazduhoplova radi njihovog daljeg ispitivanja, odnosno analize;
- 3) da ima neposredan pristup i kontrolu nad uređajima za snimanje leta, njihovom sadržinom i drugim relevantnim snimcima;
- 4) da zahteva obdukciju tela poginulih lica, da sarađuje na obdukciji i da ima neposredan pristup rezultatima obdukcije ili testova izvršenih na uzetim uzorcima;

5) da zahteva lekarski pregled lica koja su učestvovala u operacijama vazduhoplova ili da zahteva da se sprovedu testovi na uzetim uzorcima i da ima neposredan uvid u rezultate pregleda, odnosno testova;

6) da pozove i ispita svedoke i da od njih zahteva da dostave informacije ili dokaze u vezi sa istraživanjem;

7) na slobodan pristup svim relevantnim dokumentima i podacima koje poseduju vlasnik, korisnik ili proizvođač vazduhoplova, imalac potvrde o tipu, nadležna organizacija za održavanje vazduhoplova, centar za obuku, pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi, operateri aerodroma i nadležne civilne vazduhoplovne vlasti.

Obaveza poverljivosti

Član 24.

Sva dokumenta, podaci i dokazi moraju se koristiti isključivo za potrebe istraživanja udesa ili ozbiljne nezgode vazduhoplova i u druge svrhe se ne mogu koristiti.

Centar i bilo koje fizičko ili pravno lice koje je pozvano da učestvuje u istrazi, dužni su da u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i zakonom kojim se uređuje tajnost podataka, obezbede tajnost podataka i zaštitu anonimnosti učesnika udesa ili ozbiljnih nezgoda.

Centar će proslediti podatke koje smatra relevantnim za sprečavanje udesa ili ozbiljnih nezgoda, osim podataka koji se odnose na zaštitu podataka o ličnosti, pravnim i fizičkim licima odgovornim za proizvodnju ili održavanje vazduhoplova i vazduhoplovnih delova, korišćenje vazduhoplova i obuku vazduhoplovnog osoblja i nadležnim civilnim vazduhoplovnim vlastima.

Centar je dužan da obavesti žrtve, njihove srodnike ili da javno objavi informacije o utvrđenim činjenicama, toku istrage, privremene izveštaje ili preporuke, pod uslovom da se ne utiče na istražni postupak i da se obezbedi zaštita podataka o ličnosti u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Obezbeđenje dokaza

Član 25.

Centar obezbeđuje sigurno postupanje sa dokazima, preduzima mere za zaštitu dokaza, za vreme koje je potrebno za sprovođenje istrage.

Zaštita dokaza uključuje obezbeđivanje na bilo koji način svih dokaza koji bi mogli biti uklonjeni, izbrisani, izgubljeni ili uništeni, kao i zaštitu od oštećenja, pristupa neovlašćenih lica, krađe i kvarenja.

Vazduhoplov koji je pretrpeo udes ili ozbiljnu nezgodu ili njegovi delovi ne mogu se ukloniti sa mesta udesa ili ozbiljne nezgode pre nego što se obezbedi čuvanje tragova udesa ili ozbiljne nezgode i pribavi saglasnost Centra, a ako postoji osnovana sumnja da je učinjeno krivično delo – i nadležnog pravosudnog organa.

Pomeranje vazduhoplova koji je pretrpeo udes ili ozbiljnu nezgodu bez saglasnosti Centra dozvoljeno je samo kad je neophodno radi spasavanja lica, prtljaga i robe, otklanjanja opasnosti od požara ili drugih opasnosti ili ako vazduhoplov ometa bezbedno odvijanje vazdušnog saobraćaja.

Korisnik vazduhoplova dužan je da po okončanju uviđaja udesa ili ozbiljne nezgode vazduhoplova, pošto za to pribavi saglasnost glavnog istražitelja, ukloni oštećeni ili uništeni vazduhoplov, njegove delove i sadržinu na obezbeđenu lokaciju.

Ako se vazduhoplov, njegovi delovi i sadržina nalaze na teritoriji na kojoj Republika Srbija ne može da odobri pristup korisniku vazduhoplova, uklanjanje vazduhoplova, njegovih delova i sadržine obezbeđuje organ koji ima pristup toj teritoriji o trošku korisnika vazduhoplova, do najpogodnijeg mesta gde je pristup korisniku vazduhoplova odobren.

Korisnik vazduhoplova, vlasnik vazduhoplova, rukovodilac letenja, drugi učesnici i druga lica koja su direktno ili indirektno povezana sa navedenim licima i udesom ili ozbiljnom nezgodom su dužni da čuvaju sve podatke koji bi mogli da se koriste tokom istraživanja uzroka udesa ili ozbiljne nezgode do objavljivanja završnog izveštaja o udesu ili ozbiljnoj nezgodi.

Korisnik vazduhoplova, vlasnik vazduhoplova, rukovodilac letenja, drugi učesnici i druga lica koja su direktno ili indirektno povezana sa navedenim licima i udesom ili ozbiljnom nezgodom, dužni su da po njegovom zahtevu, Centru dostave sve tražene podatke.

Korisnik ili vlasnik vazduhoplova raspolaže sa vazduhoplovom koji je učestvovao u udesu ili ozbiljnoj nezgodi po objavljivanju završnog izveštaja.

Centar, na predlog rukovodioca radne grupe, može da da saglasnost za ranije raspolaganje vazduhoplovom koji je učestvovao u udesu ili ozbiljnoj nezgodi i njegovoj propratnoj dokumentaciji, po zahtevu korisnika ili vlasnika vazduhoplova, i to samo ako su sačuvani svi dokazi koji mogu da ukažu na uzrok udesa ili ozbiljne nezgode ili su potrebni za završetak istražnog postupka.

Zaštita informacija

Član 26.

Dokumentacija i informacije koje su od značaja za sprovođenje istrage koriste se isključivo u svrhu istrage i to:

- 1) izjave svedoka i drugih lica, izveštaji i beleške koje je Centar zabeležio ili primio tokom istrage, a koriste se u svrhu sprovođenja istrage;
- 2) dokumentacija kojom se otkriva identitet lica koja su svedočila u okviru istrage;
- 3) podaci prikupljeni u toku istrage koji se odnose na lica uključena u udesu ili ozbiljnoj nezgodi, a koji su posebno osetljivi, uključujući podatke o zdravlju pojedinca;
- 4) beleške, nacrti, mišljenja istražitelja, uključujući i informacije iz uređaja koje su snimljene tokom transporta;
- 5) informacije i dokazi koji su dali nadležni organi za istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda drugih država, a koji su u skladu sa međunarodnim standardima i praksom;
- 6) nacrti prethodnih ili završnih izveštaja ili privremenih saopštenja;
- 7) slike i zvuci snimljeni u pilotskoj kabini i njihovi transkripti, kao i snimci glasova u jedinici kontrole letenja, uz potvrdu da će informacije koje nisu važne za istraživanje, a naročito informacije koje mogu imati uticaj na privatnost biti na odgovarajući način zaštićene.

Ovi podaci mogu da se uključe u privremeni izveštaj, saopštenja ili završni izveštaj i njegove priloge samo kad su bitni za analizu udesa ili ozbiljne nezgode, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i zakonom kojim se uređuje zaštita tajnosti podataka.

Zapisi koji ne mogu da budu dostupni ili da se koriste u druge svrhe, osim za istraživanje ili u svrhe čiji je cilj unapređenje bezbednosti vazduhoplovstva su:

- 1) komunikacija između lica koja su učestvovala u korišćenju vazduhoplova;
- 2) pisani ili elektronski zapisi i transkripti snimaka iz jedinice za kontrolu letenja, uključujući i rezultate i izveštaje sačinjene za internu upotrebu;
- 3) prpratna pisma za dostavljanje bezbednosnih preporuka;
- 4) prijave događaja prema propisu kojim se uređuje prijavljivanje događaja u civilnom vazduhoplovstvu.

Snimci načinjeni uređajem za snimanje leta vazduhoplova ne mogu da budu dostupni ili da se koriste u druge svrhe, osim za potrebe bezbednosnog istraživanja, plovidbenosti ili održavanja vazduhoplova, izuzev kada se vrši identifikacija ličnih podataka iz ove evidencije ili se lični podaci iz ove evidencije otkrivaju po zaštićenoj proceduri.

Izveštaj o istrazi

Član 27.

Svaka istraga završava se izveštajem o istrazi u obliku koji odgovara vrsti i težini udesa ili ozbiljne nezgode.

Pre objavljivanja izveštaja na dostavljeni predlog radne grupe saglasnost daje glavni istražitelj.

Izveštaj o istrazi sadrži neposredne činjenice o događaju, zapisnik o istrazi i ispitivanju, analizu i zaključke, preduzete mere i preporuke za unapređenje bezbednosti. Izveštaj o istrazi ne sadrži podatke o ličnosti.

Izveštaj o istrazi mora biti dostupan javnosti, ali ne i identitet lica koja su učestvovala u udesu ili ozbiljnoj nezgodi i ne može da ukazuje na odgovornost ili krivicu učesnika.

U izveštaju o istrazi je garantovana anonimnost svakog pojedinca koji je učestvovao u istrazi.

Centar objavljuje izveštaj o istrazi u najkraćem mogućem roku, ali ne dužem od 12 meseci od datuma kada se dogodio udes ili ozbiljna nezgoda.

Ukoliko ne postoji mogućnost objavljivanja izveštaja u roku od 12 meseci, Centar će objaviti privremeni izveštaj sa informacijom o toku istrage i eventualnim preporukama za unapređenje bezbednosti.

Centar dostavlja izveštaj zajedno za bezbednosnim preporukama stranama na koje se preporuke odnose, ministarstvu, nadležnim organima zainteresovanih drugih država i međunarodnim organizacijama u skladu sa međunarodnim standardima i preporučenom praksom, i objavljuje ga na internet prezentaciji Centra.

Centar može, ako smatra da je potrebno, da izdaje saopštenja o toku istrage.

Centar svake godine, najkasnije do 30. septembra, objavljuje godišnji izveštaj o svom radu za proteklu godinu, koji sadrži podatke o istragama sprovedenim u protekloj godini, o datim bezbednosnim merama i preporukama koje su bile preduzete.

Ako se pre okončanja istraživanja ukaže potreba za izradom privremenog izveštaja, pre njegovog objavljivanja, Centar može da traži komentare od odgovarajućih organa zainteresovanih država, uključujući i međunarodne organizacije, imaoca uverenja za projektovanje vazduhoplova, proizvođača

vazduhoplova i korisnika pri čemu su dužni da sadržaj konsultacija čuvaju kao poslovnu tajnu.

Pre objavljivanja izveštaja Centra, nadležni organi zainteresovanih drugih država i međunarodne organizacije, imaoci uverenja za projektovanje vazduhoplova, proizvođači vazduhoplova i korisnici mogu da daju svoje mišljenje i stavove o istrazi, kao i primedbe na nacrt izveštaja.

Podatke iz izveštaja, sa bezbednosnim preporukama, Centar unosi u bazu podataka o udesima i ozbiljnim nezgodama u vazdušnom saobraćaju, kao i u bazu događaja u vazdušnom saobraćaju koju vodi Direktorat civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije.

Baza podataka o udesima i ozbiljnim nezgodama u vazdušnom saobraćaju sadrži podatke koji se odnose na činjenične informacije u vezi nezgode sa istorijatom leta, podatke o povredama, oštećenjima na vazduhoplovu, šteti prouzrokovanoj trećim licima, podatke o posadi bez unošenja ličnih podataka, podatke o vazduhoplovu, njegovoj opremi i pogonskoj grupi, podatke o terenu mesta nesreće, podatke o mestu poletanja, meteorološke podatke, stanje na mestu nesreće, podatke koji se odnose na traganje i spasavanje, analizu nesreće, neposredne i posredne uzroke nezgode, kao i bezbednosne preporuke. Baza podataka ne sadrži podatke o ličnosti.

Centar ima neometan pristup bazi događaja koju vodi Direktorat civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije.

Ministar bliže propisuje sadržinu izveštaja o istrazi udesa i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom saobraćaju, kao i sadržinu i način vođenja baze podataka o udesima i ozbiljnim nezgodama.

Bezbednosne preporuke

Član 28.

Centar naredbom donosi bezbednosne preporuke na osnovu analize podataka i rezultata sprovedene istrage.

Preporuka iz stava 1. ovog člana ne može biti osnov za utvrđivanje krivice ili odgovornosti za udes ili ozbiljnu nezgodu.

Preporuke se upućuju stranama na koje se odnose, nadležnim organima i organizacijama u Republici Srbiji, kao i nadležnim organima i organizacijama zainteresovanih drugih država i međunarodnim organizacijama.

Organi i organizacije kojima su upućene preporuke, osim organa i organizacija drugih država i međunarodnih organizacija, dužni su da preduzmu potrebne mere u cilju sprovođenja bezbednosnih preporuka.

Organi i organizacije iz stava 3. ovog člana, osim organa i organizacija drugih država i međunarodnih organizacija, kojima je upućena bezbednosna preporuka dužni su da najmanje jednom godišnje podnesu izveštaj Centru o merama koje su preduzete ili su planirane da se preduzmu na osnovu datih preporuka.

Ministar bliže propisuje način sprovođenja postupka za praćenje bezbednosnih preporuka.

Dužnost čuvanja podataka

Član 29.

Centar je dužan da trajno čuva izveštaje i izjave učesnika udesa i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom saobraćaju.

Dokumenta koja se odnose na lica iz člana 19. stav 1. ovog zakona, koja je preuzeo za potrebe istraživanja udesa i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom saobraćaju, Centar treba da vrati u roku od 30 dana od dana objavljivanja završnog izveštaja.

Svu ostalu dokumentaciju, Centar je dužan da čuva najmanje deset godina posle brisanja vazduhoplova iz Registra vazduhoplova Republike Srbije, o čemu dobija informaciju od civilne vazduhoplovne vlasti Republike Srbije.

IV. ISTRAŽNI POSTUPAK U OBLASTI ŽELEZNIČKOG SAOBRAĆAJA

Član 30.

Centar sprovodi istragu posle ozbiljnih nesreća na železničkom sistemu sa ciljem mogućeg unapređivanja bezbednosti na železnici i prevencije nesreća.

Osim ozbiljnih nesreća, Centar može da istražuje i ostale nesreće i nezgode, koje bi mogle da dovedu do ozbiljnih nesreća, uključujući u to tehnički otkaz strukturnih podsistema ili činilaca interoperabilnosti.

Centar ima diskreciono pravo da odlučuje da li će otvoriti istragu ostalih nesreća i nezgoda. U svojoj odluci, on uzima u obzir:

- 1) ozbiljnost nesreća i nezgoda;
- 2) da li su ostale nesreće i nezgode deo niza nesreća, odnosno nezgoda od značaja za sistem u celini;
- 3) uticaj na bezbednost na železničkoj mreži Republike Srbije, kao i železničkoj mreži Evropske unije;
- 4) zahteve upravljača infrastrukture (u daljem tekstu: upravljač), železničkog prevoznika, Direkcije za železnice (u daljem tekstu: Direkcija) ili nadležnih organa drugih država.

Obim istraga i postupak u sprovođenju tih istraga utvrđuje Centar.

Železnički prevoznici, upravljač i druga uključena lica, moraju bez odlaganja da obaveste Centar o nesreći ili nezgodi u železničkom saobraćaju.

Ovlašćenja Centra

Član 31.

Nadležni organi, železnički prevoznici, upravljač i druga uključena lica, moraju omogućiti Centru da efikasno i nezavisno obavi svoje zadatke.

Centar ima pravo na:

- 1) slobodan pristup mestu nesreće ili nezgode, do umešanih vozila, infrastrukturnih objekata, kao i do objekata i uređaja za upravljanje saobraćajem i signalizacijom;
- 2) popis dokaza do kojih je moguće doći u trenutku sprovođenja istrage na mestu nesreće ili nezgode i nadzor nad uklanjanjem olupina, infrastrukturnih objekata i postrojenja ili njihovih sastavnih delova radi pregleda i analize;

3) pristup i upotrebu snimaka uređaja za snimanje verbalnih izveštaja na vozu i evidentiranje rada sistema signalizacije i kontrole saobraćaja;

4) pristup rezultatima obdukcije tela žrtava i informacijama o zdravstvenom stanju povređenih;

5) pristup rezultatima istrage voznog osoblja i drugih lica umešanih u nesreću ili nezgodu;

6) saslušavanje umešanih železničkih radnika i drugih svedoka;

7) pristup svim relevantnim dokumentima i podacima koje poseduju upravljač, umešani železnički prevoznici i Direkcija.

Sva dokumenta, podaci i dokazi moraju se koristiti isključivo za potrebe istraživanja nesreća i nezgoda u železničkom saobraćaju i u druge svrhe se ne mogu koristiti.

Istražni postupak

Član 32.

Ako se nesreća ili nezgoda dogodi na graničnim objektima između Republike Srbije i druge države ili u njihovoj blizini, nadležni organi za istraživanje nesreća ili nezgoda tih država mogu se dogovoriti da istragu izvrši jedno od njih ili da istragu izvrše zajedno. U slučaju dogovora da istragu vrši nadležni organ za istraživanje nesreće ili nezgode jedne države, nadležnom organu za istraživanje nesreće ili nezgode druge države se omogućava učešće u istrazi i neometana zajednička upotreba rezultata.

Nadležni organ za istraživanje nesreće ili nezgode druge države se poziva da učestvuje u istrazi, ako je u događaju učestvovao železnički prevoznik sa sedištem u toj državi i koje je dobilo licencu u toj državi.

Centar obezbeđuje sva sredstva potrebna za obavljanje istrage. S obzirom na prirodu nesreće ili nezgode, Centar može obezbediti i stručna lica koja imaju operativno i stručno znanje i iskustvo za pomoć pri istrazi.

Istraga se sprovodi na način koji obezbeđuje da svi učesnici u nesreći ili nezgodi, imaju mogućnost saslušanja, odnosno davanja izjava o događaju.

Upravljači, železnički prevoznici, Direkcija, nastradala lica i njihova porodica, vlasnici oštećene imovine, proizvođači, nadležni organi za istraživanje nesreće ili nezgode, predstavnici osoblja i korisnika moraju biti redovno obavješteni o istrazi i njenom toku.

Lica iz stava 5. ovog člana mogu da daju svoje mišljenje i stavove o istrazi, kao i primedbe na nacrt izveštaja Centra.

Centar i drugi nadležni organi moraju okončati uviđaj na mestu nesreće ili nezgode u najkraćem mogućem roku, tako da upravljač može što pre popraviti oštećenu infrastrukturu i uspostaviti železnički saobraćaj.

Izveštaji Centra o istragama nesreća i nezgoda u železničkom saobraćaju

Član 33.

O istrazi nesreće ili nezgode, Centar sačinjava konačan izveštaj u obliku i strukturi prema vrsti i ozbiljnosti nesreće ili nezgode, kao i značaju utvrđenom u istrazi. U izveštaju navodi ciljeve istrage i po potrebi bezbednosne preporuke.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana naročito sadrži neposredne činjenice o događaju, zapisnik o istrazi, analizu i zaključke, preduzete mere i preporuke. Izveštaj ne sadrži podatke o ličnosti.

Centar objavljuje konačan izveštaj u najkraćem mogućem roku, ali ne dužem od 12 meseci od nesreće ili nezgode.

Centar dostavlja izveštaj zajedno sa bezbednosnim preporukama upravljaču infrastrukture, železničkom prevozniku, Direkciji, ministarstvu, kao i drugim zainteresovanim stranama.

Centar svake godine, najkasnije do 30. septembra, objavljuje godišnji izveštaj za proteklu godinu o istragama obavljenim u protekloj godini, o datim bezbednosnim preporukama i merama koje su bile preduzete u skladu sa ranije datim preporukama.

Podatke iz konačnog izveštaja, sa bezbednosnim preporukama, Centar unosi u bazu podataka o nesrećama i nezgodama u železničkom saobraćaju. Baza podataka o nesrećama i nezgodama u železničkom saobraćaju sadrži neposredne činjenice o događaju, analizu i zaključke, preduzete mere i preporuke. Baza podataka ne sadrži podatke o ličnosti.

Ministar bliže propisuje sadržinu konačnog izveštaja o istragama nesreća i nezgoda u železničkom saobraćaju.

Informacije koje je potrebno poslati ministarstvu i Evropskoj železničkoj agenciji

Član 34.

Centar mora u roku od nedelju dana od dana donošenja odluke o početku istrage obavestiti ministarstvo i Evropsku železničku agenciju o početku istrage. U obaveštenju se navodi datum, vreme, mesto i vrsta ozbiljne nesreće i njene posledice u pogledu smrtnih ishoda, povreda i materijalne štete.

Centar dostavlja ministarstvu izvod konačnog izveštaja o istragama nesreća ili nezgoda u železničkom saobraćaju iz člana 33. stav 1. ovog zakona i godišnji izveštaj iz člana 33. stav 5. ovog zakona.

Centar dostavlja izveštaje iz stava 2. ovog člana i Evropskoj železničkoj agenciji.

Centar dostavlja izveštaje iz st. 2. i 3. ovog člana najkasnije u roku od 15 dana od završetka.

Bezbednosne preporuke

Član 35.

Centar naredbom donosi bezbednosne preporuke na osnovu analize podataka i rezultata sprovedene istrage.

Bezbednosna preporuka koju izda Centar ne može biti osnov za utvrđivanje krivice ili odgovornosti za nesreću ili nezgodu.

Preporuke se upućuju Direkciji, a u slučaju kada je to potrebno i drugim organima i organizacijama u Republici Srbiji, kao i zainteresovanim organima i organizacijama drugih država i međunarodnim organizacijama.

Organi i organizacije iz stava 3. ovog člana, osim organa i organizacija drugih država i međunarodnih organizacija dužni su da preduzmu potrebne mere u cilju da se bezbednosne preporuke Centra uzimaju u obzir i, u zavisnosti od slučaja, postupaju po njima.

Organi i organizacije iz stava 3. ovog člana kojima su upućene bezbednosne preporuke osim organa i organizacija drugih država i međunarodnih organizacija, dužni su da podnesu najmanje jednom godišnje izveštaj Centru o merama koje su preduzete ili planirane da se preduzmu na osnovu preporuka.

V. ISTRAŽNI POSTUPAK U OBLASTI VODNOG SAOBRAĆAJA

Član 36.

Bezbednosna istraga u vodnom saobraćaju vrši se u cilju povećanja bezbednosti plovidbe, sprečavanja zagađenja sa broda i smanjenja opasnosti od nastanka vrlo ozbiljne pomorske nesreće, ozbiljne pomorske nesreće, pomorske nesreće, pomorske nezgode, ozbiljne plovidbene nezgode i plovidbene nezgode.

Bezbednosna istraga iz stava 1. ovog člana vrši se podsticanjem brzog sprovođenja istrage, pravilnom analizom, utvrđivanjem uzroka i obezbeđenjem blagovremenog i tačnog izveštavanja, kao i predlaganjem preventivnih mera.

Ministar bliže propisuje način sprovođenja postupka istraživanja vrlo ozbiljnih pomorskih nesreća, ozbiljnih pomorskih nesreća, pomorskih nesreća i pomorskih nezgoda koji naročito sadrži operativnu spremnost Centra, početnu ocenu i delovanje, strategiju u vezi sa obimom, smernicama i vremenskom rasporedu bezbednosne istrage, način prikupljanja i čuvanja dokaza, analizu, bezbednosne preporuke i drugo, kao i način praćenja primene bezbednosnih preporuka.

Izuzetno, istražitelji Centra mogu da odstupe od propisanog načina za sprovođenje postupka istraživanja, ako je to po njihovom stručnom mišljenju opravdano i potrebno za ostvarivanje cilja istrage.

Obaveza prijavljivanja

Član 37.

Organi i organizacije, brodari, pomorske kompanije, zapovednik broda ili lice koje ga zamenjuje i drugi članovi posade broda, lica koja su učestvovala u vrlo ozbiljnoj pomorskoj nesreći, ozbiljnoj pomorskoj nesreći, pomorskoj nesreći, pomorskoj nezgodi, ozbiljnoj plovidbenoj nezgodi i plovidbenoj nezgodi, kao i sva druga pravna i fizička lica koja imaju saznanja o tome, moraju o tome bez odlaganja da obaveste Centar.

Obaveza istraživanja

Član 38.

Posle vrlo ozbiljne pomorske nesreće i pomorske nesreće mora se sprovesti bezbednosna istraga ako:

1) su u vrlo ozbiljnoj pomorskoj nesreći i pomorskoj nesreći učestvovali pomorski brodovi koji viju zastavu Republike Srbije bez obzira na mesto vrlo ozbiljne pomorske nesreće i pomorske nesreće;

2) država ima bitan interes, bez obzira na mesto vrlo ozbiljne pomorske nesreće i pomorske nesreće.

Republika Srbija ima bitan interes za sprovođenje bezbednosne istrage kada brodovi koji učestvuju u nesrećama iz stava 1. ovog člana viju zastavu Republike Srbije, kad ima informacije korisne za istragu ili ako je iz opravdanih razloga zainteresovana za sprovođenje istrage.

Posle svake ozbiljne plovidbene nezgode u unutrašnjoj plovidbi mora se sprovesti bezbednosna istraga ako se dogodi na području Republike Srbije, bez obzira na zastavu broda koji je učestvovao u ozbiljnoj plovidbenoj nezgodi.

Član 39.

U slučaju ozbiljnih pomorskih nesreća Centar, pre donošenja odluke o pokretanju bezbednosne istrage, obavlja prethodnu procenu o potrebi preduzimanja bezbednosne istrage. Ako donese odluku da nema potrebe da sprovodi bezbednosnu istragu, razloge za takvu odluku mora zabeležiti i dostaviti Evropskoj komisiji sa propisanim podacima koja mora da sadrži obaveštenje u skladu sa propisom iz člana 46. stav 6. ovog zakona.

U slučaju pomorskih nezgoda, Centar donosi odluku o potrebi preduzimanja bezbednosne istrage.

Prilikom donošenja odluke iz st. 1. i 2. ovog člana Centar uzima u obzir težinu ozbiljne pomorske nesreće ili pomorske nezgode, vrstu broda i/ili tereta na njemu, kao i mogućnost da rezultati bezbednosne istrage mogu uticati na njihovo sprečavanje.

U slučaju plovidbenih nezgoda Centar, pre donošenja odluke o pokretanju bezbednosne istrage, obavlja procenu o potrebi preduzimanja bezbednosne istrage pri čemu uzima u obzir težinu plovidbene nezgode, vrstu broda i tereta na njemu, kao i mogućnost da rezultati bezbednosne istrage mogu uticati na sprečavanje plovidbenih nezgoda.

Član 40.

Bezbednosna istraga u pomorskoj plovidbi vrši se u najkraćem mogućem roku, a najkasnije dva meseca od trenutka kada se dogodila vrlo ozbiljna pomorska nesreća, ozbiljna pomorska nesreća, pomorska nesreća, odnosno pomorska nezgoda.

Bezbednosna istraga u unutrašnjoj plovidbi vrši se u najkraćem mogućem roku, a najkasnije mesec dana od trenutka kada se dogodila ozbiljna plovidbena nezgoda i plovidbena nezgoda.

Saradnja sa nadležnim organima za istraživanje nesreća i nezgoda drugih država

Član 41.

Svaka vrlo ozbiljna pomorska nesreća, ozbiljna pomorska nesreća, pomorska nesreća, odnosno pomorska nezgoda predmet je jedne bezbednosne istrage.

U slučaju bezbednosnih istraga iz stava 1. ovog člana koje uključuju dve ili više država, nadležni organi za istraživanje nesreća i nezgoda država sarađuju u cilju što bržeg dogovaranja koja će od njih da vodi istragu, kao i o postupku istrage. Nadležni organi za istraživanje nesreća i nezgoda država imaju jednaka prava i pristup svedocima i dokazima kao država koja sprovodi istragu, a nadležni organ za istraživanje koji vodi istragu uzima u obzir i njihovo mišljenje.

Sprovođenje paralelnih istraga o istoj vrlo ozbiljnoj pomorskoj nesreći i pomorskoj nesreći može se vršiti u izuzetnim slučajevima pri čemu je Centar dužan da obavesti Evropsku komisiju o razlozima paralelne istrage.

Ako je u vrlo ozbiljnoj pomorskoj nesreći, ozbiljnoj pomorskoj nesreći, pomorskoj nesreći, odnosno pomorskoj nezgodi učestvovao *ro-ro* putnički brod ili brzi putnički brod postupak istrage pokreće nadležni organ za istraživanje nesreća i

nezgoda države u čijem teritorijalnom moru ili unutrašnjim morskim vodama se dogodila nesreća, odnosno nezgoda, ili ako se dogodila u drugim vodama, nadležni organ za istraživanje nesreća i nezgoda poslednje države u koju je uplovio taj brod, odnosno plovilo i odgovorna je za bezbednosnu istragu i saradnju sa drugim državama.

U slučaju da na teritoriji druge države dođe do nesreća i nezgoda iz st. 1. i 8. ovog člana u kojima je učestvovao brod koji je izgrađen u Republici Srbiji, ili ima državnu pripadnost Republike Srbije, ili se koristi od strane broдача registrovanog u Republici Srbiji, ili posada poseduje ovlašćenja o osposobljenosti izdata od strane nadležne lučke kapetanije Republike Srbije, Centar može da učestvuje u istražnom postupku posredstvom ovlašćenog predstavnika. Ovlašćenog predstavnika predstavljaju glavni istražitelj, ili glavni istražitelj za vodni saobraćaj ili drugi zaposleni Centra kojeg određuje glavni istražitelj. Ovlašćeni predstavnik prati tok istrage i može da ode na mesto nesreća i nezgoda iz st. 1. i 8. ovog člana.

Ako strani brod unutrašnje plovidbe pretrpi nezgodu iz stava 8. ovog člana na teritoriji Republike Srbije, Centar o tome obaveštava nadležni organ države u kojoj je brod registrovan, države u kojoj je broдар registrovan, državu u kojoj je brod građen, odnosno projektovan i nadležne organe država čiji su se državljani nalazili na brodu.

Ovlašćeni predstavnici nadležnih organa za istraživanje nesreća i nezgoda država koji se obaveštavaju mogu da učestvuju u radu radne grupe.

Svaka ozbiljna plovidbena nezgoda i plovidbena nezgoda u unutrašnjoj plovidbi predmet je jedne bezbednosne istrage.

Istražitelji u vodnom saobraćaju

Član 42.

Istražni postupak u vodnom saobraćaju vodi glavni istražitelj za vodni saobraćaj.

Odredbe člana 20. ovog zakona koje se odnose na radnu grupu primenjuju se i na istražni postupak u vodnom saobraćaju.

Ovlašćenja u istraživanju

Član 43.

Organi i organizacije, broдари, pomorske kompanije, druga pravna lica, zapovednik broда ili lice koje ga zamenjuje, kao i drugi članovi posade broда, kao i druga fizička lica moraju omogućiti Centru da efikasno i nezavisno obavi poslove iz člana 7. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

Centar ima pravo:

1) u pomorskoj plovidbi:

(1) na slobodan i neograničen pristup mestu vrlo ozbiljne pomorske nesreće, ozbiljne pomorske nesreće, pomorske nesreće, svim pomorskim broдовима, olupinama broда ili objektima uključujući teret, opremu ili ostatke,

(2) na obezbeđivanje popisa dokaza, na kontrolisano traganje i uklanjanje olupina, ostataka ili drugih delova ili materija radi ispitivanja ili analize,

(3) da zahteva potrebna ispitivanja ili analizu predmeta, kao i slobodan pristup rezultatima tih ispitivanja ili analize,

(4) na slobodan pristup i korišćenje svih relevantnih dokumenata i zabeleženih podataka, koji se odnose na plovidbu broда, uključujući i podatke

Sistema zapisivanja podataka o plovidbi (VDR), koji se odnose na pomorski brod, putovanje, terete, posadu ili druga lica, predmete, uslove ili okolnosti, kao i uređaja za čuvanje podataka o plovidbi broda koji moraju biti dostupni posle potapanja broda (crna kutija),

(5) na slobodan pristup rezultatima pregleda tela žrtava ili ispitivanja obavljenih na uzorcima sa tela žrtava,

(6) na slobodan pristup rezultatima pregleda ili ispitivanja izvršenih na uzorcima uzetim od ljudi koji su uključeni u radni proces na pomorskom brodu i svih drugih bitnih lica,

(7) na razgovor sa svedocima u odsutnosti svih lica čiji interesi bi mogli da ometaju bezbednosnu istragu,

(8) da dobije dokumentaciju o pregledu pomorskog broda i odgovarajuće podatke koje ima država zastave pomorskog broda, vlasnici, brodari, klasifikaciona društva, pomorske kompanije ili drugi nadležni organi kada te strane ili njihovi predstavnici imaju sedište u Republici Srbiji,

(9) da traži pomoć nadležnih organa za istraživanje nesreća i nezgoda drugih država, uključujući inspektore države zastave, države luke, osoblje obalne straže, operatere sistema nadzora plovidbe, ekipe za traganje i spasavanje, pilote ili drugo lučko ili pomorsko osoblje;

2) u unutrašnjoj plovidbi:

(1) na slobodan pristup vodnom putu, odnosno mestu ozbiljne plovidbene nezgode, plovidbene nezgode, brodovima i drugim plovilima, olupinama broda ili objektima uključujući teret, opremu ili ostatke,

(2) na obezbeđivanje popisa dokaza, na kontrolisano traganje i uklanjanje olupina, ostataka ili drugih delova ili materija radi ispitivanja ili analize,

(3) da zahteva potrebna ispitivanja ili analizu predmeta, kao i slobodan pristup rezultatima tih ispitivanja ili analiza,

(4) na slobodan pristup i korišćenje svih relevantnih dokumenata i zabeleženih podataka koji se odnose na plovidbu broda, uključujući i podatke Rečnog informacionog servisa (RIS), koji se odnose na brod unutrašnje plovidbe, putovanje, teret, posadu ili druga lica, brodske isprave i knjige, predmete, uslove ili okolnosti pod kojima se dogodila ozbiljna plovidbena nezgoda i plovidbena nezgoda,

(5) na slobodan pristup rezultatima pregleda ili ispitivanja izvršenih na uzorcima uzetim od članova posade broda i ljudi koji su uključeni u radni proces na brodu unutrašnje plovidbe i svih drugih bitnih lica,

(6) na slobodan pristup rezultatima pregleda tela žrtava ili ispitivanja obavljenih na uzorcima sa tela žrtava,

(7) da dobije dokumentaciju o pregledu broda unutrašnje plovidbe i odgovarajuće podatke koje ima država zastave broda unutrašnje plovidbe, vlasnici, brodari, Uprava za utvrđivanje sposobnosti brodova za plovidbu, klasifikaciona društva, lučke kapetanije ili drugi nadležni organi,

(8) da posle završene istrage, uz saglasnost ministarstva, naloži brodaru da ukloni sa vodnog puta oštećeni brod, olupine broda uključujući teret, opremu ili druge ostatke.

Slobodan pristup i korišćenje informacija i zabeleženih podataka o plovidbi koje se odnose na posadu i druga lica iz stava 2. tačka 1) podtačka (4) i stava 2. tačka 2) podtačka (4) ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Zaštita informacija

Član 44.

Dokumentacija i informacije koje su od značaja za sprovođenje istrage u vodnom saobraćaju koriste se isključivo u svrhu istrage i to:

- 1) sve izjave svedoka i drugih lica, izveštaji i beleške koje je Centar zabeležio ili primio tokom istrage;
- 2) dokumentacija kojom se otkriva identitet lica koja su svedočila u okviru istrage;
- 3) podaci koji se odnose na lica uključena u vrlo ozbiljne pomorske nesreće, ozbiljne pomorske nesreće, pomorske nesreće, pomorske nezgode, ozbiljne plovidbene nezgode i plovidbene nezgode koji su prikupljeni u toku istrage, a koji su posebno osetljivi, uključujući podatke o zdravlju pojedinaca.

Zaštita podataka

Član 45.

Centar obezbeđuje preduzimanje mera da se zaštite svi podaci s pomorskih karata, iz brodskih dnevnika, elektronskih i magnetnih zapisa, uključujući i podatke iz VDR-a i drugih elektronskih uređaja koji se odnose na vreme pre, za vreme i posle nesreća i nezgoda u pomorskoj plovidbi, da spreči dopisivanje podataka ili zapisivanje preko tih podataka, brisanje ili druge promene podataka, spreči ometanje svih drugih uređaja koji su korisni za istragu i da u najkraćem roku prikupi i zaštititi sve dokaze u svrhu istrage.

Centar obezbeđuje preduzimanje mera da se zaštite svi podaci s elektronskih plovidbenih karata (ENC), iz brodskih dnevnika, elektronskih izveštaja sa broda unutrašnje plovidbe (ERI) i magnetnih zapisa, uključujući i podatke i informacije iz RIS-a i drugih elektronskih uređaja koji se odnose na vreme pre, za vreme i posle ozbiljne plovidbene nezgode i plovidbene nezgode, da spreči dopisivanje podataka ili zapisivanje preko tih podataka, brisanje ili druge promene podataka, spreči ometanje svih drugih uređaja koji su korisni za istragu i da u najkraćem roku prikupi i zaštititi sve dokaze u svrhu istrage.

Izveštaj o istrazi

Član 46.

Posle bezbednosne istrage u vodnom saobraćaju Centar sačinjava i objavljuje izveštaj o istrazi koji naročito sadrži podatke o brodu, podatke o plovidbi, podatke o pomorskim nesrećama i nezgodama, podatke o plovidbenim nezgodama u unutrašnjoj plovidbi, uključenost obalnih službi i delovanje u nuždi u pomorskoj plovidbi, opis događaja, analizu, zaključke i bezbednosne preporuke i priloge. Izveštaj ne sadrži podatke o ličnosti.

Centar može odlučiti da se za bezbednosnu istragu koja se ne odnosi na vrlo ozbiljnu pomorsku nesreću i pomorsku nesreću, a čiji rezultati ne utiču na sprečavanje budućih nesreća i nezgoda, objavi pojednostavljeni izveštaj.

Centar objavljuje konačan izveštaj o istrazi u najkraćem mogućem roku, ali ne dužem od 12 meseci od dana kada se dogodila vrlo ozbiljna pomorska nesreća, ozbiljna pomorska nesreća, pomorska nesreća i pomorska nezgoda, ozbiljna plovidbena nezgoda i plovidbena nezgoda.

Ako ne postoji mogućnost objavljivanja konačnog izveštaja iz stava 3. ovog člana, Centar će objaviti privremeni izveštaj o istrazi u roku od 12 meseci od dana kada se dogodila vrlo ozbiljna pomorska nesreća, ozbiljna pomorska nesreća, pomorska nesreća i pomorska nezgoda, ozbiljna plovidbena nezgoda i plovidbena nezgoda.

Baza podataka o vrlo ozbiljnoj pomorskoj nesreći, ozbiljnoj pomorskoj nesreći, pomorskoj nesreći, pomorskoj nezgodi, ozbiljnoj plovidbenoj nezgodi i plovidbenoj nezgodi sadrži podatke koji se odnose na podatke o brodu, podatke o plovidbi, podatke o nesrećama i nezgodama, podatke o mestu nesreća i nezgoda, zaključcima, analizama i bezbednosnim preporukama. Baza podataka ne sadrži podatke o ličnosti.

Ministar bliže propisuje sadržinu izveštaja o bezbednosnoj istrazi o vrlo ozbiljnoj pomorskoj nesreći, ozbiljnoj pomorskoj nesreći, pomorskoj nesreći, pomorskoj nezgodi, ozbiljnoj plovidbenoj nezgodi, plovidbenoj nezgodi, sadržinu obaveštenja o vrlo ozbiljnoj pomorskoj nesreći, ozbiljnoj pomorskoj nesreći, pomorskoj nesreći i pomorskoj nezgodi, kao i sadržinu i način vođenja baze podataka o bezbednosnoj istrazi o vrlo ozbiljnoj pomorskoj nesreći, ozbiljnoj pomorskoj nesreći, pomorskoj nesreći, pomorskoj nezgodi, ozbiljnoj plovidbenoj nezgodi i plovidbenoj nezgodi.

Bezbednosne preporuke

Član 47.

Centar naredbom donosi bezbednosne preporuke na osnovu analize podataka i ukupnih rezultata sprovedene istrage u vodnom saobraćaju.

Preporuka iz stava 1. ovog člana ne može biti osnov za utvrđivanje krivice ili odgovornosti za vrlo ozbiljnu pomorsku nesreću, ozbiljnu pomorsku nesreću, pomorsku nesreću, pomorsku nezgodu, ozbiljnu plovidbenu nezgodu i plovidbenu nezgodu.

Bezbednosne preporuke se upućuju stranama na koje se odnose, nadležnim organima i organizacijama u Republici Srbiji, kao i nadležnim organima i organizacijama zainteresovanih drugih država i međunarodnim organizacijama.

Član 48.

Organi i organizacije iz člana 47. stav 3. ovog zakona kojima su upućene bezbednosne preporuke, osim nadležnih organa i organizacija zainteresovanih drugih država i međunarodnih organizacija, dužni su da preduzmu potrebne mere u cilju njihovog sprovođenja.

Organi i organizacije iz člana 47. stav 3. ovog zakona kojima je upućena bezbednosna preporuka, osim nadležnih organa i organizacija zainteresovanih drugih država i međunarodnih organizacija, dužni su da najmanje jednom godišnje podnesu izveštaj Centru o merama koje su preduzete ili su planirane da se preduzmu na osnovu datih preporuka.

Član 49.

Centar obaveštava Evropsku komisiju o vrlo ozbiljnim pomorskim nesrećama, ozbiljnim pomorskim nesrećama, pomorskim nesrećama i pomorskim nezgodama u skladu sa propisom iz člana 46. stav 6. ovog zakona.

VI. NADZOR

Član 50.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona, vrši ministarstvo.

VII. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji

Član 51.

Centar podnosi zahteve za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa kaznenim odredbama ovog zakona.

Novčanom kaznom od 200.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice ako:

- 1) ne obavesti Centar o udesu ili ozbiljnoj nezgodi vazduhoplova (član 19. stav 1);
- 2) ograniči Centru pristup mestu udesa ili ozbiljne nezgode, vazduhoplovu, njegovoj sadržini ili olupini (član 23. stav 3. tačka 1);
- 3) onemogući slobodan pristup svim relevantnim dokumentima i podacima (član 23. stav 3. tačka 7);
- 4) ukloni s mesta udesa ili ozbiljne nezgode vazduhoplov koji je pretrpeo udes ili ozbiljnu nezgodu ili njegove delove pre nego što se obezbedi očuvanje tragova nesreće ili pribavi saglasnost Centra (član 25. stav 3);
- 5) po okončanju istraživanja udesa ili ozbiljne nezgode ne ukloni oštećeni ili uništeni vazduhoplov ili njegove delove (član 25. stav 5);
- 6) na zahtev Centra ne dostavi tražene podatke (član 25. stav 8);
- 7) ne postupi po izdatoj bezbednosnoj preporuci Centra i ne dostavi izveštaj o istoj (član 28. st. 4. i 5);
- 8) ne obavesti Centar o nesreći ili nezgodi u železničkom saobraćaju (član 30. stav 5);
- 9) ako ne omogući Centru slobodan pristup mestu nesreće ili nezgode do umešanih vozila, infrastrukturnih objekata (član 31. stav 2. tačka 1);
- 10) ako ne preduzme potrebne mere u cilju sprovođenja bezbednosne preporuke u železničkom saobraćaju (član 35. stav 4);
- 11) ako najmanje jednom godišnje ne podnese Centru izveštaj o preduzetim ili planiranim merama na osnovu bezbednosnih preporuka u železničkom saobraćaju (član 35. stav 5);
- 12) ako bez odlaganja od saznanja o vrlo ozbiljnim pomorskim nesrećama, ozbiljnim pomorskim nesrećama, pomorskim nesrećama, pomorskim nezgodama, ozbiljnim plovibnenim nezgodama i plovibnenim nezgodama ne obavesti Centar (član 37);
- 13) ako ne omogući Centru slobodan i neograničen pristup mestu vrlo ozbiljne pomorske nesreće, ozbiljne pomorske nesreće, pomorske nesreće, ozbiljne plovibbene nezgode i plovibbene nezgode (član 43. stav 2. tačka 1) podtačka (1) i član 43. stav 2. tačka 2) podtačka (1);

14) ako ne omogući Centru dobijanje dokumentacije o pregledu pomorskog broda, kao i druge odgovarajuće podatke (član 43. stav 2. tačka 1) podtačka (8);

15) ako ne omogući Centru dobijanje dokumentacije o pregledu broda unutrašnje plovidbe, kao i i druge odgovarajuće podatke (član 43. stav 2. tačka 2) podtačka (7);

16) ako posle završene istrage ne ukloni sa vodnog puta oštećeni brod unutrašnje plovidbe, olupine broda uključujući teret, opremu ili druge ostatke (član 43. stav 2. tačka 2) podtačka (8);

17) ako ne preduzme potrebne mere u cilju sprovođenja bezbednosnih preporuka u vodnom saobraćaju (član 48. stav 1);

18) ako najmanje jednom godišnje ne podnese Centru izveštaj o preduzetim ili planiranim merama na osnovu bezbednosnih preporuka u vodnom saobraćaju (član 48. stav 2).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Član 52.

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice – zapovednik broda ili lice koje ga zamenjuje, drugi članovi posade i druga fizička lica ako:

1) ne obavesti Centar o udesu ili ozbiljnoj nezgodi vazduhoplova (član 19. stav 1);

2) ograniči Centru pristup mestu udesa ili ozbiljne nezgode, vazduhoplovu, njegovoj sadržini ili olupini (član 23. stav 3. tačka 1);

3) onemogući slobodan pristup dokumentima i podacima (član 23. stav 3. tačka 7);

4) ukloni s mesta udesa ili ozbiljne nezgode vazduhoplov koji je pretrpeo udes ili ozbiljnu nezgodu ili njegove delove pre nego što se obezbedi očuvanje tragova udesa ili ozbiljne nezgode ili pribavi saglasnost Centra (član 25. stav 3);

5) po okončanju istraživanja udesa ili ozbiljne nezgode ne ukloni oštećeni ili uništeni vazduhoplov ili njegove delove (član 25. stav 5);

6) na zahtev Centra ne dostavi tražene podatke (član 25. stav 8);

7) ne postupi po izdatoj bezbednosnoj preporuci Centra i ne dostavi izveštaj o istoj (član 28. st. 4. i 5);

8) ako ne omogući Centru slobodan pristup mestu nesreće ili nezgode do umešanih vozila, infrastrukturnih objekata (član 31. stav 2. tačka 1);

9) ako bez odlaganja od saznanja o vrlo ozbiljnim pomorskim nesrećama, ozbiljnim pomorskim nesrećama, pomorskim nesrećama, pomorskim nezgodama, ozbiljnim plovidbenim nezgodama i plovidbenim nezgodama ne obaveste Centar (član 37);

10) ako ne omogući Centru slobodan i neograničen pristup mestu vrlo ozbiljne pomorske nesreće, ozbiljne pomorske nesreće, pomorske nesreće, ozbiljne plovidbene nezgode i plovidbene nezgode (član 43. stav 2. tačka 1) podtačka (1) i član 43. stav 2. tačka 2) podtačka (1).

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 53.

Centar za istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda obrazovan članom 206. Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni glasnik RS”, br. 73/10, 57/11, 93/12 i 45/15) nastavlja sa radom kao Centar za istraživanje nesreća, u skladu sa ovim zakonom.

Poslovi istraživanja nesreća u železničkom i vodnom saobraćaju obavljaće Centar počev od 1. januara 2016. godine.

Rokovi za donošenje podzakonskih akata

Član 54.

Ministar će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti podzakonska akta iz člana 12. stav 5, člana 15. stav 5, člana 19. stav 3, člana 27. stav 16, člana 28. stav 6, člana 33. stav 7, člana 36. stav 3. i člana 46. stav 6. ovog zakona.

Vlada će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti podzakonska akta iz člana 14. i člana 18. stav 4. ovog zakona.

Član 55.

Centar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona obavestiti Evropsku komisiju o ovlašćenim organima koji će imati pristup Evropskoj informacionoj platformi za pomorske nesreće (*European Marine Casualty Information platform – EMCIP*).

Prestanak važenja drugih propisa

Član 56.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. od 119. do 124. i član 147. stav 1. tačka 70) Zakona o bezbednosti i interoperabilnosti železnice („Službeni glasnik RS”, broj 104/13) i čl. od 204. do 217, član 258. stav 1. tač. 100), 101) i 102) i član 260. stav 1. tač. 64), 65) i 66) Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni glasnik RS”, br. 73/10, 57/11, 93/12 i 45/15).

Član 57.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.